

Arbetsbeskrivning ”Blåsningen”

1. Vilka deltog i arbetet?

Undertecknad, frilansjournalisten och nuvarande GP-vikarien Daniel Olsson. Med coachning av Mattias Göransson.

2. Var publicerades jobbet?

I magasinet Filter.

3. När publicerades/sändes bidraget?

18 mars 2009 på magasinet Filters webb, det aktuella numret av tidskriften var i handeln 25 mars.

4. Hur fick du/ni ursprungsidén till projektet?

Jag har bevakat Göteborgs tingsrätter och rättsliga myndigheter i göteborgsområdet dagligen under drygt fem års tid. Denna dagliga tingsbevakning har genererat mängder av uppslag för reportage om både litet och stort.

Blåsningen var ett reportage som hade sin utgångspunkt i några häktningsframställningar och häktningsprotokoll. Jag har också skrivit flera gånger om enskilda skimmingsfall och kontokortsbedrägerier där poliser och åklagare suckat över att de inte haft möjlighet att nå ända fram och låtit mig veta att bankerna inte är så villiga att delge information.

Jag har länge letat efter en berättelse som kunde åskådliggöra sårbarheten i betalningssystemen och bankernas ovilja att offentliggöra sårbarheterna. Alphacash-historien gav mig en sådan möjlighet.

5. Vilka arbetsmetoder tillämpade du/ni?

Det stora problemet var att få fram vad som faktiskt skett. Den nedlagda förundersökningen hemligstämplades av polisen med hänvisning till att den kunde tas upp på nytt. Efter flera månaders överklaganden och ”bråk” fick jag tillgång till stora delar av utredningen, antingen i kopierad form eller muntligen från olika parter.

I övrigt handlade det om att systematisera uppgifter från en stor mängd intervjuade personer, artiklar och dokument från andra myndigheter, som Finansinspektionen och justitiekanslern.

Att jämföra framför allt muntliga uppgifter med det övriga källmaterial jag hade för att pussla fram en berättelse som jag kunde gå i god för.

6. Vilka typer av källor använde du/ni?

Muntliga källor, ”on- och off the record”

Förundersökningsmaterial

Handlingar från myndigheter

Tidningsarkiv

Interna mejl mellan delägarna i Alphacash

Alphacash bokföring

SMHI

Flygbolagstidtabeller

7. Stötte du/ni på några problem? Vilka?

- Bankernas totala ovilja att säga någonting alls om fallet
- Polis och åklagarens ovilja att lämna ut handlingar med hänvisning till men för den enskilde, eventuell återupptagen utredning samt banksekretess. Onödig tid gick åt till att få polismyndigheten att förstå att varje uppgift måste sekretessprövas inte materialet i sin helhet.
- Viss ovilja från de inblandade att dela med sig av uppgifter. En av de huvudmisstänkta krävde betalt för att medverka, vilket avböjdes.
- Motstridiga åsikter från de inblandade (att skilja medvetna lögnare från sanningar genom jämförelser med handlingar) och det faktum att berättelsen vi skildrade inte hade lett fram till fällande dom.

8. Hur lång tid tog projektet?

November 2008 till mars 2009

9. Har projektet fått några konkreta följder?

Inte egentligen mer än att SEB fick slingra sig för att komma ur det faktum att de ljög för medierna om omfattningen av härvan. Man rapporterade ett mångdubbelt större antal spärrade kort till Finansinspektionen mot vad man uppgav i medier.

10. Vilka reaktioner har ni fått från myndigheter och kollegor?

Bara bra, vad jag vet. Poliser och åklagare säger att bankerna är mer hjälpsamma idag än tidigare, men det är väl förmätet – och knappast sant – att det har någon direkt koppling till detta reportage. Skimming och kortbedrägerier har uppmärksammats mycket på senare tid.

11. Har projektet anmälts till PO, Granskningsnämnden eller annan instans?

Nej, men en av de huvudmisstänkta har senare kommit med hotelser och ofredat både mig och Mattias Göransson och försökt få Thomas Bodström att stämma oss. Obekant för vad. Samme man har även hänvisat till reportaget för att få höjt ”frihetsberövandeskadestånd” av JK. De avslog begäran.

12. Ange webblänk till artiklarna/inslagen/bokpresentation.

<http://www.magasinetfilter.se/magasin/filter-7-09/blasningen.aspx>

Daniel Olsson
Herrljunga